విచ్చిన మబ్బులు

ఆ సరస్వతీదేవి

విశ్వనాథం కాలుతున్న ఇంట్లోకివెళ్లి మంటల్లోనుండి శాంతను రెండుచేతులా పట్టి లాక్కొచ్చి మంచమీద పడుకోబెట్టాడు.

"శాంతా! ఏమిటే అఘాయిత్యం! ఎందుకువెళ్లావు మండుతున్న ఇంట్లోకి?"

శాంతకు అప్పటికే కట్టుకున్న చీర చాలా వరకు కాలింది. తల వెంట్రుకలు కూడా అంటుకున్నాయి. చేతులూ, ముఖమూ కమిలి నలుపుకు తిరిగాయి.

"మన ప్రాణాలు దక్కితేచాలు. ముఖ్యమైన సామాన్లు వెంకన్న తెచ్చి బయట పడేస్తున్నాడు. నీవెందుకు వెళ్లావు చెప్పు యింట్లోకి? అయినా ఈ స్థితిలో నీవు వెళ్లవచ్చా? ఏమిటే గూళ్లన్నీ అలా వెదుకుతున్నావు?"

శాంత నుదురు కొబ్బరి నూనెలో తడిపిన దూదితో అద్దుతూ దగ్గరగా మంచమీద కూర్చున్నాడు విశ్వనాథం.

శాంత భయంతో గజగజ వణికిపోతున్నది. కన్నీటి తడికి తల వెంట్రుకలు చెంపలకు అతుక్కున్నాయి. కళ్లు మూసుకుని మూలుగుతున్నది.

చటుక్కున విశ్వనాథానికి ఏదో జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. వెంకన్నా అంటూ పరుగెత్తాడు. అప్పటికి వెంకన్న చేతికందిన సామానంతా చేరవేశాడు. దణ్ణేలమీద బట్టలన్నీ లుంగచుట్టి సరువు చుట్టలమీద పడేశాడు. విశ్వనాథం తన లా పుస్తకాలూ ఆఫీసు కాగితాలు వచ్చినవి లెక్క చూసుకుని పెట్టెలన్నీ ఒకదానిమీద ఒకటి పేర్చాడు.

సంధ్య చీకట్లలో విశ్వనాథం రాజవీధిలో క్రొత్తగా కట్టిస్తున్న ఇంటిని చూసి వస్తున్నాడు. వీధిమలుపు తిరగకముందే "ఇల్లంటుకుంది బాబూ" అంటూ కేకలు పెడుతూ వెంకన్న ఎదురుగా వచ్చాడు. వెంకన్నతోపాటు ఉరుకులపరుగులమీద ఇల్లుచేరుకుని ఆఫీసు గది తాళంతీసి చేతనయినన్ని లా పుస్తకాలు బయటకు వేయించాడు. ఇరుగుపొరుగుల సహాయంతో ఇంచుమించుగా సామానంతా బయటికి వచ్చింది.

వస్తువులు కంటికి సరిగా కనబడకుండా పొగ ముట్టేసింది. ఒక్కొక్క దిశనుంచి మంటలు నాలుకలు చాపుతూ పైకెగిసి ఆకాశాన్నంటుతున్నాయి. మంటల విజృంభణకు జనం వెనక్కు తగ్గారు.

"అయ్యో! బాబూ! అమ్మగారేరి?"

విశ్వనాథానికి మతిపోయినట్లయింది. శాంత మంచమ్మీదలేదు. విశ్వనాథం వెంకన్నను తోసుకుంటూ లోపలికి ఉరికాడు. నాలుగుమూలలా అలుముకుపోయిన పొగలో కంటికేమీ కనబడటం లేదు. పొగ గొంతులోకి పోయి దగ్గు వస్తున్నది. శాంతకోసం చేతులతో తడుముకుంటూ ముందుకు వెళ్లాడు.

శాంతగదిలో గూళ్లన్నీ చేత్తో తడిమి చూస్తున్నది. చేతికందినవన్నీ క్రింద పారేసి దేనికోసమో వెదుకుతున్నది. ఆమె చీర కుచ్చిళ్లు అతడి చేతికందాయి. బయటికి లాక్కొచ్చాడు రెండు చేతులూ పట్టుకుని.

రాత్రి పదకొండుగంటలకు మంటల విజృంభణ కొంతవరకూ తగ్గింది. ఇంటికప్పు చాలావరకూ కాలిపోయింది. వీధి వారంతాచేరి గాలికి ఆ నిప్పు మరో యింటిమీదికి ఎగరకుండా మళ్లీనీళ్లు పొయ్యటం మొదలు పెట్టారు.

యింటి ముందున్న చెట్టు ఆకులన్నీ మంటల వేడికి మాడిపోయాయి. కాలి మోడులా ఉన్న చెట్టు క్రింద శూన్యమనస్కుడిలా నిలబడిపోయాడు విశ్వనాథం. అతడికి ఉండి ఉండి దుఃఖము ఉబుకుతూ పైకి పొంగులా వస్తున్నది. అతడితాతగారు ముగ్గురు కూతుళ్ళ, నలుగురు కొడుకులతో సిరిసంపదలను అభివృద్ధి చేసుకుంటూ నలభయి సంవత్సరాలు ఆయింట్లో సుఖసంతోషాలతో కాలం గడిపాడు. అతడితండ్రి అప్పజెప్పిన ఆయింట్లో తన ఒక్క కొడుకు పెంచి పెద్దవాణ్ణి చేసి మదరాసుపంపి లాయర్ని చేశాడు. ఇంటిచుట్టూ తోట వేశాడు. విశ్వనాథం ఆవూరిమీద అభిమానము ఆయింటిమీద మమతను చంపుకోలేక అక్కడే ప్రాక్టీసు పెట్టాడు. ఇల్లుకొంతభాగం పడగొట్టి ఆధునిక పద్ధతులలో కట్టించి కొత్త ఫర్నిచరుతో నూతనాలంకారములు చేశాడు. ఇదంతా జరిగి ఎనిమిది సంవత్సరాలు కాలేదు.

విశ్వనాథం మనోవీధిలో తప్పటడుగులు వేస్తూ వేస్తూ ఉన్న అతడి పిల్లలుముగ్గురు వచ్చిరాని మాటల మాధుర్యాన్ని చవి చూపిస్తూ చూపిస్తూ చెయ్యిజారిపోయిన దృశ్యాలు గోచరమయ్యాయి. అతడిగుండె దిగజారినట్లయింది. దీర్ఘంగానిట్టూర్చాడు.

ఇంటిముందు పోగయిన జనం ఒక్కొక్కరే వెళ్లిపోయారు. ఆవేదన నణచుకుంటూ విశ్వనాథం శాంత మంచంముందుకు కుర్చీజరుపుకున్నాడు. శాంత బాధతో మూలుగుతున్నది. తెరచినకళ్లు వాటంతట అవే మూతలు పడుతున్నాయి. పలకరిస్తే ఒక దానికొకటి సంబంధంలేని మాటలు మాట్లాడుతున్నది. విసనక్రరతో మందంగా వీస్తూ ఆమెముఖంలోకి చూశాడు విశ్వనాథం. రెండవసారి ఇంట్లోకి వెళ్లినప్పుడు నడుముభాగం కాలి బొబ్బలెక్కింది.

ఆ వంసలో నాలుగు యిళ్లు కాలిపోయాయి. జననష్టంకాలేదు. కాని వస్తునష్టం చాలా అయింది. పొగంతా మేఘాలరూపంలో ఆకాశమంతటా అలుముకుపోయింది. వీధి దీపాలయినాలేని ఆరాత్రివేళ మసకమసకగా ఉన్న చంద్రకాంతిలో ఆయిళ్లలోని వాళ్లు సామాన్లమీదే ఒక్కొక్కరే ఒరిగారు.

వెంకన్న డాక్టర్ని వెంటబెట్టుకుని వచ్చేసరికి చర్చిలో రెండుగంటలు కొట్టారు. డాక్టరు గాయాలను పరీక్ష చేసి ఇంజక్షను ఇచ్చినందువల్ల శాంతకు నిద్రపట్టింది. కాని ఉదయం లేచేవేళకు జ్వరం నూటమూడు దాటింది.

కాలిన యింట్లోనుంచి నిప్పుటిపొగలు ఇంకా వస్తున్నాయి. వాకిటివైపు గ్రామాలనుంచి వచ్చే పార్టీలకొరకు కట్టించిన పెద్ద చావడివంటిది చెక్కు చెదరలేదు. వెంకన్న ఉదయమేలేచి ముఖ్యమైన సామాను దానిలోకి చేరవేశాడు. మెల్లగా శాంత మంచము లోపలికి పట్టారు ఇద్దరూ కలిసి.

"వెంకన్నా!" శాంతమెల్లగా పిలిచింది. "సామానంతా వచ్చిందా?"

"సామానుగదిలో బియ్యం మూటలూ అవీ ఉండి పోయాయండి".

"నాగదిలో గూళ్లన్నీ ఖాళీచేశావా?"

"వాటిలో ఉన్నవన్నీ నాపెట్టెలో పడేశానండి."

శాంతకు అప్పుడప్పుడు మైకం కమ్మినట్టుగా ఉంటున్నది. వెంకన్న చేతులు నలుపుకుంటూ మంచం దగ్గర నిలబడిపోయాడు.

పదిగంటలు దాటినప్పటినుండి శాంతకు పలవరింతలు ప్రారంభమయ్యాయి. డాక్టరువచ్చి గాయాలను పరీక్షచేశాడు. జ్వరం నూటనాలుగు సమీపించింది, మరొకఇంజక్షన్ యిచ్చాడు.

"అపచ్చడబ్బా కాలి పోకూడదు"

రెండుగజాలదూరంలో కాఫీ తాగుతున్న డాక్టరు, విశ్వనాథము త్రుళ్లిపడ్డారు.

"1953 నుంచి ప్రాణాధికంగా దాచుకుంటున్నా నా ఉత్తరాలు కాలిపోకూడదు."

"శాంతా! ఏమిటీనీవేదన? మెలకువగానే ఉన్నావా?" దగ్గరగా వచ్చి కదిలించి పలకరించాడు విశ్వనాథం.

శాంతకళ్ళు తెరిచి విశ్వనాథం ముఖంలోకి సూటిగానే చూసింది.

"నా ఉత్తరాలు! నా పెట్టె! వాటిని చూసుకుని కష్టాలన్నీ మరచి బ్రతుకుతున్నాను." చేతుల్తో కళ్ళు మూసుకుని ఏడవటం మొదలుపెట్టింది.

డాక్టరు విశ్వనాథం ముఖంలోకి చూశాడు. విశ్వనాథం తలవంచుకున్నాడు.

"జ్వరం నూటనాలుగు దాటుతున్నది: జ్వరం తగ్గితేగాని పలవరింతలు తగ్గవు. ఐస్‌నీళ్లలో ముంచిన బట్ట నుదిటిమీద వెయ్యండి."

డాక్టరు వెళ్ళిపోయిన తరువాత విశ్వనాథం శాంత మంచందగ్గరనే కుర్చీవేసుకుని కూర్చున్నాడు. ఆమె కళ్ళు మూసుకుని పడుకుంది కాని అప్పుడప్పుడు పలవరిస్తూనే ఉంది. విశ్వనాథం ఆదుర్దా పడుతున్నాడు.

"1953లో క్వీన్‌మేరీస్ కాలేజీ హాస్టల్లో ఉండగా నీ ఉత్తరాలకోసం ప్రతిరోజూ సాయంత్రం కాగానే వరండాలోకి వచ్చి నిలబడి పోయేదాన్ని. నిరీక్షణలో పడ్డ బాధంతా నీ ఉత్తరం గ్రీష్మంలో శీతలవాయువులా పోగొట్టేది. ప్రభూ! నీ ఉత్తరాలన్నీ భద్రం చేసుకుని ప్రతినిత్యం చూసుకుని కళ్ళ కద్దుకుంటే నా హృదయం పురివిప్పిన మయూరిలా నాట్యం చేస్తుంది. నన్ను మర్చిపోయావా ప్రభూ!"

విశ్వనాథం దిగ్భ్రాంతుడయిపోయాడు. తన వివాహం 1955లో జరిగింది. దేహము కంపించిపోయింది. ఐస్‌నీళ్లలో బట్ట మరొకసారి తడిపి ఆమె నుదిటిమీద వేశాడు.

ఆనాడు శాంత బలవంతంమీద ఒకకప్పు పాలు తాగింది. రాత్రంతా మగతగా పడుకునే ఉన్నది. మధ్యమధ్య మూలుగుతున్నది.

ఉదయం విశ్వనాథం లేచి జ్వరం చూశాడు. నూరుకి మించలేదు. ముఖం పీక్కుపోయింది శాంతకు. కళ్ళగుంటలు పడ్డాయి. మాట బావిలోంచి వచ్చినట్టుగా ఉన్నది. డాక్టర్ని చూసిలేచి కూర్చో బోయింది.

"ఇప్పటికంటే తేలిగ్గా ఉందికదండీ" శాంత నాడి చూస్తూ పలకరించాడు డాక్టరు.

అవునన్నట్లు తల ఆడించింది.

విశ్వనాథం చెప్పాడు రాత్రంతా పలవరించిందని.

"జ్వరతీవ్రతలండీ, జ్వరంతగ్గగానే ఆలక్షణాలన్నీ వాటంతట అవే తగ్గిపోతాయి. రేపటికింకా నయమయిపోతుంది. ఆ మంటలు చూస్తుంటే ఎవరికయినా గాభర ఎత్తుతుంది. అందులో ఒళ్ళు కాలిందాయెను."

సాయంకాలానికి కూడా శాంతకు జ్వరం హెచ్చలేదు. బాగా నిద్రపోయింది.

మరునాడు ఉదయం కాఫీ తాగుతూ "మనయిల్లు పూర్తిగా భస్మమయిపోయింది శాంతా!" అన్నాడు విశ్వనాథం ఆమె ముఖంలోకి చూస్తూ.

ఆమె ముఖం దిగాలుపడిపోయింది.

"నీవు మండుతున్న యింట్లోకి ఎందుకు వెళ్ళావు? ఒళ్ళుపైపైన కాలిందికనుక సరిపోయింది కాని లేకపోతే ఎంత ప్రమాదమయేదో!" అతడి దృష్టి ఆమె గర్భంమీద పడ్డది

విచ్చిన మబ్బులు

శాంత కళ్ళు దించుకుని కాఫీగ్లాసు క్రింద పెట్టింది.

"నీవు మొన్న ఎలా కలవరించావో తెలుసా! 1953లో ఉత్తరాలంటూ కలవరించావు చాలాసేపు."

శాంత గతుక్కుమన్నది. పైకి కనబడనీయకుండా సర్దుకుని విషాదంగా నవ్వింది.

ఆమెలో కలిగిన చంచలనాన్ని ఓకంట కనిపెడుతూ విశ్వనాథం ఆలోచనల వలయంలో చిక్కుకుపోయాడు. 1953లో శాంత ఎక్కడుంది?

ఆరాత్రి విశ్వనాథం సామాన్లకి కావలా కాసినట్టుగా మెలకువనే ఉన్నాడు. నిద్రపోతున్న శాంత ముఖం చూస్తూ భావతరంగాలు ముసురుకోగా ఆరాటపడి చుట్టా తాగుతున్నాడు.

శాంతకు హాస్టల్లో ఉండగా ఎవరో ప్రేమలేఖలు వ్రాసిఉండాలి. పావలాడబ్బులకు కావలావాళ్ళు లొంగిపోతారు. హాస్టల్లో ఉంటే ఏం— ఒంటిస్తంభం మేడమీద ఉంటేనేం—ఆడది ఆడదే. మర్మమందు పుట్టి ఆడది తరువాత పుట్టింది. కలవరింతలు నిజాన్ని బయట పడేస్తూ ఉంటాయి. సముద్రం హోరుపెట్టినట్టుగా హృదయం హోరు పెడుతోంది. గాలివానకు ఊగిపోయే వృక్షంలా ఉంది అతడి మనసు.

విశ్వనాథం తలుపూ ద్వారబంధమూ లేని చావడిలో పదిహేనురోజులుండి పోవలసివచ్చింది. అంతలో క్రొత్తయిల్లు తయారయింది. ఒకగది పూర్తికాగానే గృహప్రవేశమయ్యారు కనుక క్రొత్త యింట్లో ప్రవేశించారు వెంటనే.

శాంతలేచి హుషారుగా తిరుగుతున్నది. సామాను ఒక్కొక్కటే తీసి సర్దుకున్నది. డ్రెస్సింగ్ టేబుల్ అద్దం తుడిచింది. సొరుగులు సర్దుతూ ఉండగా తెలపసుపురంగుచెక్కడబ్బా బయట పడ్డది. ఆమెముఖం ఒక్కసారి ప్రకాశించి ప్రఫుల్లమయింది. ఈడబ్బా! దీనికోసమే కాలుతున్న యింట్లోకి వెళ్ళి వెదికింది. విశ్వనాథం చూడకుండా రెండుసార్లు వెళ్ళి గాలించింది. ఆపెట్టె తన ప్రాణంతో ప్రాణం. దాన్ని గుండెకానించుకుని కళ్ళు మూసింది. ఆనందంతో మూతతెరిచి చూసుకుంది. గులాబీరేకులు తొలగించి పూలద్దిన జేబురుమాలుపైకెత్తి చూసింది. ఉన్నాయి. తన ప్రాణసమానమయినవీ అమృత సమానమయినవీ ఉన్నాయి. భద్రంగా పెట్టిన మడతలు పెట్టినట్లే ఉన్నాయి. ఆపెట్టె నొకసారి కళ్ళకద్దుకొని అలికిడికి వెనక్కు తిరిగి చూసింది. విశ్వనాథం తల దువ్వుకుంటూ నిలబడి ఉన్నాడు.

పట్టుబడిన అపరాధిలా శాంత గతుక్కుమన్నది. తలదించుకుని ఆరోజల్లా తప్పించుకు తిరిగింది.

కొత్తయింట్లోకి వచ్చి నెలరోజులన్నా గడవక ముందే విశ్వనాథాన్ని పెంచిన పెత్తల్లికి నుస్తీగా ఉందని టెలిగ్రాము వచ్చింది. స్థలం మార్పు కోరుకుంటున్న విశ్వనాథానికి అదొకమంచి సాకుగా కనబడ్డది.

"ఎన్నాళ్ళు మీ ప్రయాణం? ఉండమంటేఉండకుండా గృహప్రవేశానికి వచ్చినమరునాడే అత్తయ్యగారు వెళ్ళిపోయారు. మీరు వెళ్ళి వెంటనే తీసుకు వచ్చేయండి" ఆదుర్దా పడుతూ అన్నది శాంత.

"నేను దగ్గరఉండి సేవచేస్తుంటే అదే తగ్గిపోతుంది" ముఖావంగా ముందడుగు వేశాడు. చీరె మార్చుకుని వాకిటి గడపదగ్గర నిలబడ్డ శాంత స్టేషనుకు విశ్వనాథం రమ్మంటే వెళ్దామనుకుంది.

అతడు సూట్‌కేస్ తీసుకుని బండీ ఎక్కాడు.

విశ్వనాథం పెత్తల్లి శాంతను గురించి గుచ్చిగుచ్చి ప్రశ్నించింది. నుస్తీ తగ్గిపోయి నాలుగోనాటికల్లా తిరగటం మొదలు పెట్టింది. విశ్వనాథం బట్టలు సర్దుకున్నాడు.

"ఇంతదూరం వచ్చావు. వారమన్నా కాకముందే బయలుదేరుతున్నావు. శాంత ఉత్తరం చూశాక నాకు ఉండబుద్ధికావటంలేదు. రేపు ఒక్కరోజూ ఉండు. నేనూ వస్తాను."

"నేను యింటికి వెళ్ళటంలేదు అమ్మా. మదరాసు వెళ్ళాల్సినపని ఉంది. మొయిలులో వెళ్తా."

"లేలేతదాన్ని ఒక్కతెనూ ఇంట్లో వదిలిపెట్టి, ఊళ్ళు పట్టుకుతిరుగుతావా? నామాటవిని ఇప్పటికి నీ ప్రయాణం వాయిదా వేసుకో."

"కాదు లేదం"టూ విశ్వనాథం తలతిప్పాడు.

ఏపనయినా వద్దువద్దంటే పంతంకొద్దీ చేసితీరే విశ్వనాథం స్వభావం ఆమెకు గుర్తుకువచ్చి నవ్వుకుంది. "నీపంతమే పంతం. సమయాసమయాలు చూసుకోకుండా ఏమిటా తిరగటం? ఈ విషయంలో కూడా నీకొకరు చెప్పాలా?" మందలించింది తులశమ్మ.

విశ్వనాథం శాంతను గురించి ఆలోచనలన్నీ మెదడులోనుంచి బయటికినెట్టి వెయ్యాలని అనేకవిధాలుగా ప్రయత్నిస్తున్నాడు. ఆమెకు దూరంగా ఉండాలనుకున్నాడు. ఆపది సంవత్సరాలనుండీ ఆమె జీవితంతో అతడి ఆలోచనలూ అలవాట్లూ పెనవేసుకుపోయాయి. వాటన్నిటినీ ఛేదించి వేయాలి. పది సంవత్సరాల జీవితాన్ని ఒక దుస్వప్నం అనుకోవాలి. పూర్తిగా మర్చి పోవటానికి దూరంగా పోవాలి. ఆమెమాట, ఆమెగాలి—ఆమెను గురించిన భావన ఏదీతన దరికి రాకూడదు.

రైలుపెట్టెలో కూర్చుని చదవటానికి పత్రిక విప్పాడు. శాంత భద్రంగా దాచుకుని కళ్ళకద్దుకున్న ఉత్తరాలపెట్టె కంటిముందర ప్రత్యక్షమయింది. పది సంవత్సరాల దాంపత్యజీవితం తరువాత తనపూర్వప్రణయ చిహ్నాలను భద్రంగా దాచుకుని చూసి మురిసిపోయే శాంతపట్ల కసి పెరుగుతోంది. ఆమెకు దూరంగా ఉండాలని మనసు పరుగెత్తటం మొదలు పెట్టింది. పరుగెత్తే మనసును ఉత్తరాల పెట్టె వెంబడిస్తోంది. విశ్వనాథం ముఖంలో కోపం అసహ్యం రోషం బుస్సున పైకి పొంగాయి.

తులశమ్మ యింట్లో అడుగుపెడుతుండగానే వెంకన్న ఎదురుగావచ్చి "అమ్మగారికి పురుడువచ్చి ఇవాళ్టికి నాలుగు" అన్నాడు.

"నాలుగు సామాన్లూ సర్దుకుని వద్దామనుకున్నా. ఇంతలోకే నుస్తీ చేసింది. విశ్వం నిన్ను వదిలిపెట్టి మదరాసు ఎందుకు వెళ్ళినట్టు?" తులశమ్మ కొడుకును కసురుకుంటూ పురిటిగదిలో అడుగు పెట్టింది.

శాంత కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి. తులశమ్మ చూడకుండా ముఖం తిప్పుకుంది.

విశ్వనాథం కోర్టు తెరిచిన నాడే ప్రొద్దుటిపూట రైలులో దిగాడు. అతడు గడపలో కాలు పెట్టగానే తులశమ్మ చవాట్లు పెట్టింది. నిర్లిప్తంగా నవ్వి లోపలికి వెళ్ళాడు.

తులశమ్మ పాపాయికి పేరు పెట్టించాలని ఎంతో ఆశపడ్డది.

"నీ కిష్టమయిన పేరుతో పిలుస్తూ ఉండు." విశ్వనాథం అన్నమాటలో తులశమ్మ కెంతో వైరాగ్యమూ నిర్లిప్తత గోచరించాయి. పోయిన బిడ్డలను జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని ఆమె మరి మాట్లాడలేదు.

విశ్వనాథం ఇంట్లో ఏమీ జరగనట్టే మామూలుగా తన పని చూసుకుంటూ కోర్టుకు వెళ్ళుతున్నాడు. అతడి మనసులో పీఠం వేసుకుని కూర్చున్న అనుమానము ఇంటికి రాగానే తలఎత్తి బుసకొడుతున్నది. అతడి అరికాళ్ళ క్రింద నిప్పులు పోస్తున్నది అరుడులా పుస్తకాల నప్పిటినీ ప్రక్కకు నెట్టి ఇతర గ్రంథాలను తిరగవెయ్యటం మొదలు పెట్టాడు.

శాంతకు అతడి విదలింపులూ ముభావమూ దూరదూరంగా తిరగటమూ మరొక విధంగా అర్థమవుతున్నాయి. ముగ్గురు బిడ్డలు పోయిన విచారంలో ఈ బిడ్డ మీద మమతలు పెంచుకో దలచలేదనుకుంది. కాని తనుమాత్రం పసి బిడ్డ కేమలలో మునిగిపోయి క్రొత్త ప్రపంచాన్ని సృష్టించుకున్నది.

ఉదయము ఎనిమిది గంటలవేళ. విశ్వనాథం కట్టించిన క్రొత్త యింటి చుట్టూ పూలచెట్లు రంగురంగుల పూవులు విచ్చి ఆ యింటి అందాన్ని ఇనుమడింప చేస్తున్నాయి. వాటి ముందు ఎర్ర ముక్కల బార్డరు మరింత అందాన్నిస్తున్నది. పారిజాతాలు భూమి కనబడకుండా రాలాయి. పెరటి వైపు మందారాలూ మల్లెలూ విచ్చుకుని చిరుగాలికి తల లూపుతూ రండి రండి అని అందరినీ పిలుస్తున్నాయి. చెట్టు చెట్టునూ ముట్టుకుని చూసి క్షేమ మడిగి ముందుకు పోతున్నాడు విశ్వనాథం. బోగన్‌విలా అన్ని రంగులలో ఇంటి ప్రహరీ గోడపైకెక్కి ముట్టుకున్న వాళ్ళను ముళ్ళతో గుచ్చుతున్నది. నాలుగు ప్రక్కలా కలియజూసి విశ్వనాథం వెనక్కు తిరిగాడు. సాంబశివరావు నవ్వుతూ నిలబడ్డాడు ఎదురుగా.

"హఠాత్తుగా ఇలా వూడి పడ్డావేం? ఉత్తరం ముక్క వ్రాస్తే స్టేషనుకు వచ్చేవాడినిగా!" చెయ్యి పట్టుకుని లోపలికి తీసుకు వెళ్ళాడు.

కాఫీ ఉప్మా తీసుకుంటూ "ఒరేయ్! నీచేత్తో ఒక కార్డు ముక్క వ్రాయలేక పోయావు నీ యింట్లో లక్ష్మి పుట్టిందంటూ. పైగా ఇంటికి వచ్చిన వాడిని పట్టుకుని ఉత్తరం వ్రాసి రాలేదంటున్నావు. ఏమిట్రా నీ బిజర్నెస్సు?"

"నిజం నిజం. అలా అడుగు నాయనా వాడిని." అంటూ తులశమ్మ ఉప్మా మారు వడ్డించింది.

తల వూపుతూ లేచి వచ్చి సాంబశివరావు బుజం తట్టాడు విశ్వనాథం.

ఖాళీ కప్పు క్రింద పెడుతూ "మా ఆవిడ తన ప్రియస్నేహితురాలి బిడ్డను చూపిరండని పోరు పెడితే పడలేక వచ్చాననుకో!"

"చెప్పవూ అసలు సంగతి! నీవు పెళ్ళయిన తరువాత మరి నాకు కనబడ్డావా చెప్పు? నీవు ఎక్కడుంటున్నదీ ఏం చేస్తున్నదీ ఒక్కమాటయినా నాకు వ్రాశావా చెప్పు?"

"ఇప్పుడు చెప్ప మంటావా? పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్‌గా ఉద్యోగం వెలగ పెడుతున్నా. అదీ పురుష లక్షణం కోసమే."

తులశమ్మ బిడ్డను తీసుకు వచ్చి సాంబశివరావు చేతి కిచ్చింది. అతడు ఆ బిడ్డ ముఖంలో కనబడుతున్న పోలికలను వర్ణిస్తున్నాడు.

ఏడుస్తున్న బిడ్డను తీసుకుపోవటానికి వచ్చిన శాంత సాంబశివరావును చూసి నివ్వెర పోయింది. తడబడుతున్న కాళ్ళతో బిడ్డను లోపలికి తీసుకు వెళ్ళింది. అతడిని చూసినప్పటినుండీ ఆమెకు కాళ్ళూ చేతులూ వణంటం మొదలు పెట్టాయి. బిడ్డ ప్రక్కనే ఒరిగి నీరసంగా కళ్ళు మూసుకుంది. గతచరిత్ర ఫిల్మ్‌రీలులా గిరగిర తిరుగుతున్నది ఆమె మనసులో. దాని నుండి తప్పించుకోవట మెట్లా? తలఎత్తి ఒకసారి విదిలించి మళ్ళీ దిండు మీదకి వాల్చింది.

పదకొండేళ్ళ పిల్ల. పుట్టక పూర్వమే తండ్రిని పోగొట్టుకున్నది. ఏడవ ఏట తల్లి చనిపోతూ మేనమామ చేతిలో పెట్టింది. మామయ్య లేనప్పుడు అత్తయ్య ఇంటెడుచాకిరీ చేయిస్తూ నెత్తిమీద మొట్టుతూ ఉండేది. సాయంత్రపు వేళల్లో మామయ్య ఆ పిల్లను ఒంటరిగా దగ్గరికి తీసుకుని ఓదారుస్తూ కన్నీళ్ళు తుడుస్తూ ఉండేవాడు. ఆ మాటల్లో ప్రొద్దుటినుండీ పడ్డ బాధలన్నీ మర్చిపోగలిగేది. ఒకనాడు అత్తయ్య పొరుగింటికి వెళ్ళుతూ కాఫీ డికాక్షను వెయ్యమని చెప్పింది. కుంపటి మీద ఉన్న గిన్నెను గుడ్డతో పట్టుకుని ఫిల్టరులో పోస్తున్న పిల్లకు చేతికి ఆవిరి కొట్టింది. ఆమె చేతిలో ఉన్న గిన్నె జారి ఫిల్టరుమీద పడటము, అది దొర్లిపోవటమూ అనుకోకుండా ఒక్క క్షణంలో జరిగి పోయాయి. మళ్ళీ పోయ్య పెట్టటానికి కాఫీపొడి లేదు. భయంతో గజ గజ వణకుతూ కుంపటికి ఎదురుగా కూర్చుంది తల వంచుకుని. మూడు గంటల వేళకు అత్తయ్య వచ్చింది కాఫీ కలపమంటూ. అరగంటయినా కదలక పోతే జుట్టు పట్టుకుని హాల్లోకి లాక్కొచ్చి ఈ చెంప ఆ చెంపా వాయించింది.

ఆ పిల్లకానాడు ఆ దెబ్బలకు ఏడుపు రాలేదు. ముఖం కందిగడ్డలా అయింది. తల వంచుకొని గోడవారగా నిలబడి ఒక నిశ్చయానికి వచ్చింది. తనకెవరూ లేరు. ఉన్న మామయ్య ఓదార్చటమే కాని తన నేమీ కష్టాల నుంచి రక్షించలేడు. అత్తయ్య లోపలికి వెళ్ళినప్పుడు పెరటి తలుపు తెరుచుకొని అలసిపోయేవరకూ పరుగెత్తింది. ఆ పరుగుచూసి పోలీసు పట్టుకున్నాడు. కోర్టులో విచారణ జరిగింది. తనకెవరూ లేరన్నది. ఏ తప్పూ చేయలేదన్నది. అయినా వాళ్ళు తీసుకునిపోయి— బాల నేరస్థుల పాఠశాలలో చేర్పించారు.

ఆడుకోవటానికి సహవాసము చెయ్యటానికి పాఠశాలలో అరవై మంది పిల్లలు వున్నారు. మెట్రిక్‌వరకూ చదువుకోవచ్చు. కాని ఆ పిల్లలంతా దొంగతనం చేసి ఈ పాఠశాలకు వచ్చారు. టీచర్లు వాళ్ళను నీచంగా చూస్తున్నారు. ఆ పిల్లలు పాఠశాలలో కూడా బట్టలూ, రిబ్బన్లూ, తల పిన్నులూ పువ్వులూ ఒకరివి ఒకరు దొంగిలించుకుని నీచాతినీచంగా తిట్టుకుని కొట్టుకుంటారు. ఈ పదకొండేళ్ళ పిల్ల ఎవరితోనూ ఆడుకోదు. ఎవరితోనూ మాట్లాడదు. తనలో తాను ఏవో పాటలు పాడుకుంటూ ఉంటుంది. ముంగి అంటూ తోటిపిల్లలు పిలిచినా తల ఎత్తదు. ఆమె మెట్రిక్ ప్యాసయ్యేవరకూ పద్దెనిమిది సంవత్సరాలు వచ్చాయి.

ఆ పాఠశాల సలహా సంఘ సభ్యురాలు లక్ష్మీదేవమ్మను ఆ పిల్ల ఆకర్షించింది. ఆమెకు చని పోయిన తన రెండవ కుమార్తె శాంత ఆ పిల్లలో కనిపించింది. ఆ పిల్ల సంరక్షణభారం తాను వహిస్తానని చెప్పి తీసుకు వచ్చి తన పిల్లలతోపాటు మదరాసు పంపి క్వీన్‌మేరీస్ కాలేజీలో చేర్పించి హాస్టల్లో ఉంచింది. ఆ పిల్లను శాంత అని పిలుస్తూ మనసును శాంతింప చేసుకుంటున్నది.

శైశవంలో మేనత్త మేనమామల వద్ద— కారాగారంలో బాలనేరస్థుల పాఠశాలలో పెరిగిన శాంతలో ముఖహాసం మూటకట్టినట్టుగా

విచ్చిన మబ్బులు

ఉంటుంది. చూపులో బెరుకుతనం, మనసులో జంకూ బాగా పాతుకుపోయాయి. ఎప్పుడూ ఏదో ఆలోచిస్తూ ఉంటుంది. ఉత్సాహాన్నీ సంతోషాన్నీ పైకి పొంగనీయదు.

లక్ష్మీదేవమ్మ పెద్ద కూతురు ప్రభావతి. అందరితోనూ కలుపుగోలుగా మాట్లాడుతూ వుండేది. ఆమె తాను ఉత్సాహంగా ఉల్లాసంగా వుంటుంది. ఎదుటివారిలో కూడా వాటిని ఉద్బోధిస్తుంది. శాంత తలఎత్తి నలుగురితోనూ మాట్లాడేటట్టు ఆమె చేసింది. జమీందార్ కుటుంబంలో మంచి సంబంధం చూసి ప్రభావతికి వివాహం చేశారు. ఆమె వెళ్ళినప్పటి నుండీ శాంత మళ్ళీ ఒంటరి దయింది. ప్రభావతి అత్తవారింటి నుంచి శాంతలో బెరుకుతనం, నిరుత్సాహము మందకొడితనం పోగొట్టాలని ఉత్తరాలు వ్రాస్తూ వుండేది. ముఖ్యంగా వాటిలో ఒక ఉత్తరం జీవంలేని శాంతకు జీవం పోసింది. ఆ ఉత్తరం ఎప్పుడు చదువుకున్నా శాంతలో నూతనోత్సాహము కలుగుతుంది. హృదయం ఆనందంతో నిండి, పొంగులు వారి ఒడ్డులొరుసుకుంటూ ఉరవడితో ప్రవహించే జీవనదిలా ఉంటుంది.

మరుసటి సంవత్సరం శాంత బి.ఏ. ప్యాసు కాగానే లక్ష్మీదేవమ్మ తన భర్తకు జూనియరుగా ఉన్న విశ్వనాథానికి ఇచ్చి వివాహం చేసింది.

అత్తవారింటికి వెళ్ళేనాడు శాంత ఆమె కాళ్ళకు నమస్కరిస్తూ "అనాథగా వీధిలో ఏడ్చే చింపిరి బట్టల పిల్లను తీసుకువచ్చి కడుపులో పెట్టుకుని పెంచారు. పెళ్ళి చేశారు. నేను మీ ఋణం ఏలా తీర్చుకోను?" కన్నీళ్ళు కార్చింది.

శాంత కన్నీళ్ళు ఒత్తుతూ "నీవు మా శాంతివు." అంటూ గుండెకు హత్తుకుంది లక్ష్మీదేవమ్మ.

శాంత అలా గాలివాటుగా వచ్చి సంపన్నుడయిన విశ్వనాథం యింట్లో పడ్డది. విశ్వనాథం ఆమె సౌందర్యాన్నీ విజ్ఞానాన్నీ అన్నిటిని మించి ఆమెతో పాడుకుపోయిన వినమ్రతనూ రెప్ప వాల్చకుండా తనివితీరా చూస్తాడు. శాంత తనకు ప్రభావతి వ్రాసిన ఉత్తరాలను తలచుకుంటూ పులకలు దేరుతూ వుంటుంది. లక్ష్మీదేవమ్మ అవుదార్యాన్ని దేవితో కొలవాలో అని ఆలోచిస్తూ వుంటుంది.

పొద్దుపోయి భోజనం చేసిన విశ్వనాథం సాంబశివరావులు కాఫీ తాగేవరకూ శాంత నిద్రపోయింది. ఆ పగటి నిద్రలో పీడకల. సాంబశివరావు పెద్ద దయ్యంలా కనబడుతున్నాడు. బాలనేరస్థుల పాఠశాల నుంచి వచ్చిన దొంగపిల్ల అని వేలెత్తి తనను పదిమందితో చూపుతున్నాడు. విశ్వనాథానికి ఆమె మీద జుగుప్స కలిగిస్తున్నాడు. శాంత కెవ్వున కేకవేసింది.

"నిద్రలో జడుసుకున్నావా శాంతా?" తులతున్న పెరుగు పెరుగున భోజనాల యింట్లోనుంచి వచ్చింది. మంచం మీద నుండి క్రిందపడిన శాంతను లేవనెత్తింది. తాగుతున్న కాఫీ వదిలి పెట్టి సాంబశివరావు వచ్చాడు. విశ్వనాథం ఆతడి వెనకాలే వచ్చాడు.

అందరినీ చూసి శాంత సిగ్గుపడ్డది. నిద్రలో వెనక్కు జరిగానంది అలా వంచుకుంటూ.

ఆ రాత్రి మిత్రు లిద్దరూ వరండాలో మంచాలు వేయించుకుని చిన్ననాటి కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు.

"నేను యింటికి వెళ్ళగానే ఇక్కడికి మా ప్రభు ప్రయాణం వాళ్ళిద్దరూ ఒకరినొకరు చూసుకుని చాలా కాలమయింది.'

విశ్వనాథం దేహమంతా ముళ్ళు ముళ్ళుగా తేలింది. పడుకున్న వాడల్లా లేచి కూర్చున్నాడు. సాంబశివరావుతో అప్పటినుంచి ఉత్సాహంతో మాట్లాడుతున్న విశ్వనాథంలో ఆ ఉత్సాహమంతా మాయమయిపోయింది. కనుబొమలు ముడి పడ్డాయి. అణగి ఉన్న రోషము, కోపం, కసి బుస్సున్న పైకి పొంగాయి.

"నీవు అన్నీ తెలిసిన పెద్ద మనిషివనుకున్నాను. నీవ సంబంధాలను ప్రోత్సహించే అప్రాచ్యుడవనుకో లేదు." మంచం మీద నుండి ఉద్రేకంతో లేచాడు విశ్వనాథం.

రెండు చేతులా అడ్డం పెట్టుకుంటూ లేచాడు సాంబశివరావు.

ఉద్రేకంతో లేచిన విశ్వనాథం తన గదిలోకి వెళ్ళి తల మీద రెండుచేతులూ పెట్టుకుని కళ్ళు మూసుకున్నాడు. ఇంటికి వచ్చిన అతిథి. తనకి సహాధ్యాయి. ప్రాణ స్నేహితుడు. చిరకాలాన్ని కలుసు కున్నారు. కాని తన ఉద్రేకాన్ని అదుపులో పెట్టుకోలేక పోతున్నాడు. సిగ్గుతో కుంచించుకు పోతూ జుట్టు పీక్కుంటున్నాడు విశ్వనాథం.

సాంబశివరావు మెల్లగా లేచి గదిలోకి వెళ్ళి విశ్వనాథం భుజమ్మీద చెయ్యి వేశాడు.

"విశ్వం! ఉద్రేకంలో నీవేమన్నావో నాకేమీ అర్థం కాలేదు. శాంతను చూడటానికి మా ప్రభు వస్తానంటే సంపుదామనుకున్నాను. నీ కిష్టం లేకపోతే మానేస్తుంది. ఏమయినా నేను మాత్రం ఈ పన్నెండు గంటల రైలులో వెళ్ళి తీరాలి. టిక్కెట్టు కూడా వచ్చిననాడే కొని రిజర్వు చేసుకున్నాను. నా మాటల వల్ల నీకేమయినా కష్టం కలిగితే క్షమించు. వస్తా." వెనక్కు తిరిగాడు.

చడీ చప్పుడూ లేకుండా వాళ్ళిద్దరి మధ్య వచ్చి నిలబడ్డది శాంత. "ప్రభు నాకు దైవసమానురాలు. మీరు వెళ్ళి పంపటం కాదు. ఇక్కడవుండే టెలిగ్రాము యివ్వండి వెంటనే బయలుదేరమని. స్వయంగా వచ్చి నాకు దీవించమనండి" సాంబశివరావు కదలకుండా శాంత బాంధవానికి బద్ధముగా నిలబడ్డది.

"అవునురా సాంబూ! నాకూ ఆ దేవతాదర్శనం యిప్పించరా. నా అపోహలన్నీ తొలగి పోయాయి. నన్ను క్షమించు సాంబూ. ఇందాకటి నా మాటలకు కోపము తెచ్చుకోలేదు కదూ. నా స్వభావం నీకు ఎరుగనిదేట్రా" సాంబశివరావు చేతులు పట్టుకుని గుండె కాలించు కున్నాడు.

పిల్ల ఏడుపు విని శాంత వాళ్ళిద్దరి మధ్యనుండి దూరి లోపలికి వెళ్ళింది తృప్తిగా.

సుడిగాలికి కళ్ళలో దుమ్ము పడ్డది. కాని త్వరలోనే కళ్ళు తెరిపిడికి వచ్చాయి. ఏదీ సుడిగాలి? ఎటునుంచి వచ్చింది? ఎటు వెళ్ళింది? ఎప్పుడు మాయమయింది? అర్థంకాక సాంబశివరావు విశ్వం ముఖంలోకి చూశాడు. ●

పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
శ్రీ వ్యామృతం
ఆరోగ్యానికి బలానికి
ఆయుర్వేదాశ్రమం
(ప్రైవేట్) లిమిటెడ్
మదరాసు-17

రెండు రత్నాలు
Licenced under M. & T. P. Act — Rule (83)
వీర్యస్తంభనము—Tonic Pills&Oil:
కడుపులోకి పైకి వర్తనకు (1) కోర్సు 20 రోజులకు రూ. 12లు - స్పెషల్ రకం రూ. 47
పైకం M.O. పంపాలి—వి. పి. లేదు.
డా. రత్నం సన్స్, (Estd 1904)
మలకపేట బిల్డింగ్స్,
New అజంపూరా మార్కెట్ వద్ద,
హైదరాబాద్—36 ఆం. ప్ర.

పుస్తకములు
5 పుస్తకముల సెట్టు రు. 5-50.
(1) కొక్కోకశాస్త్రం (2) సుహాగ్ రాత్ (3) చుంబన పద్ధతులు, (4) 84 ఆసనములు, (5) రహస్యఫోటో ఆల్బం. ఒక్కొక్క పుస్తకం రు. 2/-. పోస్టేజి, ప్యాకింగ్ అదనం. ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.
SULEKHA TRADERS,
(WAT-7) .Beat No. 13, Aligarh